

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

2. Probatur à ratione conclusio atque à nonnullis obiectionibus vindicatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

detur admittere hom. 3. in epist. ad Philip. his verbis, *in si sine hic* (in hac vita) *sine illic* (in beatitudine) *cum Rege sunt*: atque illie quidem multo magis proprius, non quasi quodam interiecto vestibulo, non per fidem, sed facie ad faciem. Sed certe quid aspectu Dei facie ad faciem, seu faciei diuinae intelligat, satis constat ex datis n. 3. atque instantie illi de impossibilitate enarrandi nobis nequam fit satis.

6. Tertia explicatio est: loqui hos Patres de visione comprehensua Dei, soli Deo possibili. Verum, licet quandoque comprehensionis nomine vtantur, dum eam creaturæ possibilem negant: alii comprehensionis nomine, non illam Scholasticam comprehensionem (de qua q. sequenti.) Sed Dei in se visione intelligunt, vt ibi ostendam. Secundum: quia agunt contra Anomatos, qui comprehensionem pro totius Dei visione accipiebant, vt eorum argumentum ostendit, quod reieciimus q. 2. cert. 2. Deinde: quia non ita insaniunt, vt æque ab ipsis videri Deum asserant, atque à seipso videatur. Tertiò: quia substantiam Dei in se non videri à Beatis Angelis aiunt, sed in aliquo, quod à Deo deriuatur. Quartò: quia aiunt nihil nobis de Dei substantia enarrasse, quia eam non cognoscunt; cum tamen ex visione non comprehensua enarrare aliquid de illa possent: quare & hanc illis negant. Ea propter Molina 1. p. qu. 12. art. 1. d. 1. Valq. d. 37. c. 2. Salas 1. 2. tract. 2. d. 4. n. 5. Fernand. de visionib. veteris testam. vil. 7. n. 3. sect. 1. censent hos Patres, incul pabiliter quidem in magno in Catholicam fidem affectu adeo Anomatorum errorem fuisse infectatos, vt in eam sententiam oppositam, falsam quidem, tunc autem nondum ab Ecclesia damnatam ierint. Licet damnata posthac fuerit, vt sapè in alijs Partibus contra errores alios disputantibus vii venit, quod ipsum in præfati de Nysseno, & Theodoro iudicat Herize d. 36. citata n. 4. Ego vero magno fundamento ita hos Doctores iudicasse, negare minime possum. Tamen ita de eis sentire, in tantos Patres obseruantia, nusquam audeo. Maxime cum videam Catholicam nostram conclusionem, licet tunc nondum definitam, tot Euangelij locis expressam, illo etiam Matt. 11. *Nemo nouit Filium nisi Pater*: ex quo suam sententiam hi Patres præcipue deducunt: cum ibi etiam addatur, *Et cui voluerit Filius reuelare*: quibus Dei notitia clara, quæ Deo connaturalis dicitur, nobis ex Dei reuelantis dignatione possibilis denuntiat: quare censeo præfatos Patres de inuisibilitate Dei à creatura, tam pro hac, quam pro ista beatitudinis esse locutos, viribus tamen nature, atque de se considerata, non ex supernaturali Dei adiutorio, sine quo, sicut nec videre, ita neque nobis quidquam de Dei substantia potest creatura etiam Angelica enarrare. Hoc quidem solum errorem Anomatorum satis confutabat, inuoluente illa Chrysostomi verba, *quam pro viribus nostris capimus*, & relata ex hom. 3. ad Philippen.

7. De Ambrosij etiam, atque Hieronymi agenda addubitar, & Isidori mente super hac questione. Ambrosij enim in 1. Lucæ ad id Ioann. 1. *Deum nemo vidit unquam*: ita scribit. *Et quid de hominibus loquimur: cum etiam de ipsis celestibus virtutibus*. & potestatis legimus: *quia Deus nemo vidit unquam*. Et statim serè: *ideo Deum nemo vidit unquam*, quia eam, quæ in Christo habitat, plenitudinem diuinitatis nemo conspexit, nemo mente, aut oculis comprehendit. Sed licet hæc referens Aug. epist. 112. c. 5. nihil respondet, tamen c. 9. vbi de comprehensione agit, de visione comprehensua Dei Ambrosium explicat, ac de potestate videndi Deum in hac vita, & c. 10. & 11. vbi hæc etiam ex Ambrosio: *cert. Quid mirum, si in præfati saculo, nisi quando vult Dominus, non videatur: in ipsa quoque resurrectione non facit est Deum videre, nisi his, qui corde sunt mundo*; & ideo Beati mundo corde. Concluditque Aug. *Cernis quam circumspectè loquatur Ambrosius etiam de his, qui in futuro saculo videbunt Deum*. Et insensitandem vide quid adiungat Ambrosius: *neque in loco (inquit) videtur Deus, sed mundo corde*. Hieron. autem in id. 1. *Audite verbum Domini Principes Sodomorum*. Sic habet: *licet faciem Dei iuxta naturam suam proprietatem nulla videat creatura*: & tunc mente cernatur, quando inuisibilis creditur. Quasi sola fide Deus mente percipi potest: Sed de visione oculis corporis primam testimonij partem interpretatur Aug. citata epist. 111. in 2. verò non dixisse oculis mentis credi solummodo à creatura posse, non videri, sed designasse oculos, quibus in celo

à mundis corde videndus sit. Sunt enim oculi mentis, quibus solum inuisibilis corporeis oculis esse creditur. Et certe Hieron. ipse in 1. 1. ita scripsit. *Homo Deum faciem videre non potest*: Angeli autem etiam minorum semper faciem Dei vident. Et nunc in speculo videmus, & in enigmate: Tunc autem facie ad faciem, quando de hominibus in Angelos profecerimus, & poterimus dicere cum Apostolo. Nos autem reuelata facie gloriam domini speculantes in eandem imaginem transformamur. Ad quæ Augustinus. In his verbis hominis Dei multa consideranda sunt. Primum: quia secundum apertissimam Domini sententiam etiam ipse Hieronymus sentit tunc nos visuros faciem Dei: Tandem Hieronymus in id. Math. 11. *Nemo nouit Filium, &c. Eunomium irridet*, subditque quod si contendit inde suam insaniam consolari, quod sequitur: *Et cui voluerit Filius reuelare*: aliud est natura aequalitate nosse, quod noueri, aliud reuelantis dignatione. Isidorus tandem 1. Sentent. cap. 3. in id. Exodi 41. *faciem meam videre non poteris, ait quia, quamuis ad paritatem Angelicam humanam, etiam post resurrectionem natura perferatur*. & ad contemplandum Deum indefessa censuratur, videre tamen, eius essentiam plenè non prænare: quia nec ipsa perfectio Angelica in toto, vel integrè attingit scire. Sola enim sibi integrè nota est Trinitas, & humanitati suscepta, quæ tertia est in Trinitate persona. Sed certe de notitia comprehensionis Dei loquitur, vt appetit illud integrè dicat: aut si illud integrè ac plenè ad præualeat, seu potentiam videndi clarè Deum creaturæ non esse. Item abstractum humanitatis, pro concreto homo, posuit, quo solum pacto, tertia est in Trinitate persona, ac eam comprehendit, seu integrè cognoscit: ac proinde eius Scholasticæ, valere ad hanc sententiam idiomatum communicationem, aiebat ibidem Isidorus audi. 2. Offic. Eccles. c. 24. *Hic videt per speculum in enigmate in futuro autem facie ad faciem cum ad speciem fuerit perducta, per fidem*. Patres alij faciliorem adhuc explicationem habent, vt cert. 2. vbi eos pro Armenis opponemus, palam fiet.

CERTAMEN II.

Probatur à ratione conclusio, atque à nonnullis obiectionibus vindicatur.

1. Ratione Theologica probatur Conclusio. Primò: quia ad beatitudinem necessariam omnino est clara Dei visio, siue ea totalis, siue partialis beatitudo nostra sit, siue quid ad illam essentialiter, atque necessario requisitum: atque nostra beatitudo possibilis est, imò de facto pluribus adest secundum fidem: ergo & visio clara Dei est possibilis. Secundò probatur argumento à contrario inuerso, quo q. 1. probabamus visionem claram Dei oculis corporeis esse impossibilem. Item obiectum, quod intra sphaeram obiectiuam alicuius potentie clauditur, clarè ab illa percipi aliquo modo potest: atque Deus intra latitudinem sphaeræ obiectiue nostri intellectus clauditur: ergo aliquo modo, saltem supernaturaliter, siue auxilio, aut dono aliquo supernaturali adiuuto intellectu percipi clarè ab eo poterit. Minor patet: quia Deum ab intellectu creato nostro percipi, cognoscere, licet imperfectè, notum experientia est, ac proinde, & hunc posse de Deo cogitare, Deumque intra ipsius sphaeram essentialiter ob excellentiam obiecti ipsam in se viribus propriis naturalibus nequeat perungere. Maior probatur: quia nullum obiectum potest esse intra sphaeram obiectiuam alicuius potentie, quin sit aliquis proportio intentionalis inter vtutemque; quæ licet non omnimoda, & adæquata, seu ad æqualitatem sit, adhuc tamen aliqua saltem inchoata proportio est, quæ licet complementum non exigit, quia supernaturaliter est, tamen illius infert possibilitatem: neque enim possibile est inchoatum aliquid factum impossibile, eo quo potest completi, & absolui.

2. Tertia probatio sit S. Thom. 1. p. qu. 12. quam Theologi omnes probant: licet disputatio inter eos non admodum leuis sit, an demonstratio debeat censeri. Negat Molina 1. p. qu. 12. art. 1. d. 1. Soar. lib. 2. c. 7. Salas 1. 2. tract. 2. d. 3. sect. 1. & Recentiores plures, Astringit Scotus in 4. d. 49. qu. 2.

ea. 8. Nif. 2. metaph. 3. cap. 4. Attrib. d. 15. c. 1. Ego non
disputo: sicuti nec de probationum aliam in materiis
aliis quali atq. nisi aliquando inuitus. Sunt enim reflexæ
quæstiones, & plus damni proximitate sua, quam commodi
Theologiae, ac Philosophiæ afferentes. Ratio autem sic ha-
bet. Naturalis omnium appetitus elicitus de aliquo arguit
eius possibilitatem: atque omnes naturalem appetitum eli-
citum habemus videndi Deum: ergo videre Deum nobis est
possibile. Maior probatur ex illo Augustini 4. contra Iulian.
cap. 13. Neque enim omnes homines naturali instinctu im-
mortalis, & beati esse vellent, nisi esse possent; ergo ex
appetitu elicto naturali, seu instinctu naturæ recte infer-
tur rei ita appetitæ possibilitatem iuxta Augustin. Et ratio est:
quia instinctus naturalis, quo impellimur omnes ad aliquid
desiderandum, non magis erga impossibile esse potest;
quam innatus naturæ appetitus; quare, licet arbitrius
cuiusque appetitus elicitus obiecti desiderati possibilitate
tem non arguat, alius naturalis omnium appetitus, acque na-
ture instinctus elicitus obiecti sic appetiti possibilitatem
eumcit. Minor ex eodem testimonio luaderetur. Nam beati-
tudo nostra necessitati Dei visionem, vel inuoluit, vel sup-
ponit, ut diximus: quare si desiderant omnes naturæ instin-
ctu desiderant, omnes etiam Dei visionem, saltem im-
plicitè desiderant. Secundò probatur: quia naturale om-
nibus desiderium est videndi causam, & suam, & ceterorum
effectuum, quos cognoscit. Est autem causa hæc Deus, ut
monstratum est d. 1. atque alibi in physicis controuersi, de
causis. Sic efformata ratio demonstrationem mihi sapit: scilicet,
ut dicit, de eo non disputo. Quarto denum probatur: Nulla
quippe implicatio apparet in eo, quod Deus ab intellectu
creato date videatur, qui comprincipio supernaturali ele-
uatur. Hæc ratio demonstratio non est, ut aliqui putant:
alioquin mysterium Fidei possibilitatis euidens, ac demon-
strabilis esset: quia in eis nulla assignabitur repugnantia.

3. Oppones præter explicatos Patres cert. 1. a. num. 3.
Cyrillum Alex. 1. in Ioan. cap. 22. Soli enim consubstan-
tiali Filio Pater visibilis est. & nulli præter eum alij; ac
intellectus per creaturarum pulchritudinem videre Deum
ab his, qui eum viderint: aciem oculorum hominibus tan-
quam Deus effluens: quia omnem superat creaturam.
Loquitur tamen de hominibus in hac vita, ut Moyses, &
Prophetis, libro item 4. r. 1. ad id. Manifestabo ei meipsum,
aut diuinitas Deum dandam esse cognitionem Dei per-
fectam, & exquisitam oculorum Dei reuelationem non in
fuitis, & enigmate, sed aperte & perfecte. & ut ita di-
cam: taliter reueletur, ut inquit, ex parte est. Et insec-
tius. Mandat corde visio Dei summum præmium est, in qui-
bus Christus per spiritum fulgebis. Eodem modo explican-
das est. Epiphani. hæret. 70. de visione viribus nature cum
expresse concludat: inuisibilis igitur est natura, & incon-
prehensibilis gloriæ: vero vult conspici ab homine nihil
admiratur: quo etiam pacto Cyril. Hierosol. Catech. 6.
Cuius hæc sunt verba. Admonet nos infirmitatis nostræ
Deum dicent: Deum nemo vidit: unquam: quid igitur dicet
aliquis? Nonne scriptum est quod Angeli eorum semper vi-
dent faciem Patris: vident sanè, sed non ita ut est, sed ut
est, & ipsi capiunt: vident Angeli, sed ita ut capiunt: vi-
dent Archangeli, qui possunt vident Throni, & Dominatio-
nes, sed minus tamen quam pro rei dignitate. Solus autem
spiritus videt, & Filius Dei unigenitus, ubi visione pro rei
dignitate, seu quantum videri absolute potest, ceteris
solum negat. Neque aliter explicandus Basilus venit 1.
contra Eunom. post medium, & Nyssen. de Beatitudinib.
ad id: Beati non de corde, ubi de Dei visione in hac vita
loquitur, seu eius possessione per cordis puritatem, quam
eis, qui per illam ad statum primum conditionis primæ
nostræ nature reducantur concedit; aliam verò Dei visio-
nem impeditam pro nunc esse ait: quo eam possibilem ab-
solute decernit. Atque altera ex dictis explicatione intelli-
genda sunt ea omnia loca 1. ad Timoth. ad Hebr. 11. c. 1.
Ioan. & alia, quibus supra Deus inuisibilis dicebatur. Sed
oppones tandem hic illud ex 1. Petri 1. in quem (Deum)
desiderant Angeli prospicere: ergo neque Angeli Beati, ac
proinde neque vlli Beati absolute Deum vident: quod enim
habetur, non desideratur. Respondetur ex Greg. 18. Moral.
c. 18. Idolor. 1. Sent. c. 10. Beda 1. 8. lib. quæst. qu. 9. solum eis
verbum significare scietatem videntium Deum sine fastidio.
Secundò ex Valt. supra c. 6. in vulgatis, & græcis nonnullis
codicibus non legi, in quem, sed in qua. id est Fidei myste-
rii.

Christoph. de Ortega, de Deo 1.º, Tomus I.

ria, desiderant Angeli prospicere. Ex euenibus, quibus præ-
dicta à Prophetis, impleta successu temporis ab Angelis
cernuntur: verum enim successu ea Angelis reuelantur, iux-
ta id ad Ephel. 3. Ut innotescat Principibus Ecclesiæ.

4. A ratione obicies. Magis distat, imò infinite, ac
proinde multo magis distat, Deus ab intellectu creato,
quam oculus corporeus ab Angelo: & tamen hic nequit
supernaturaliter ad videndum Angelum eleuari: ergo ne-
que intellectus ad videndum Deum, Veræ, & antiqua solu-
tio communis distinguit maiorem. Entiatinè: concedit,
intentionaliter: negat. Ne autem solutio peticio principij
habeatur, multis non satis firmis Recentiore contendent,
Id autem paucis sic ab antiquis, & à nobis ostenditur. Tum,
quia intellectus obiectum est ens, cum omnia, ad quæ ex-
ploratò, intellectus per suam cognitionem extenditur, in
ea solum ratione conueniant: Deus autem intia entia co-
hibetur. Secundo: quia, licet imperfectè ob. m. tenui-
tatem, & imbecillitatem intellectus naturaliter Deum sua
cognitione pertingat; secus visus Angelum: unde virtus
inchoata intellectus respectu Dei, ut obiecti, ac proinde
aliquis proportio intentionalis cum ipso deprehenditur;
quæque diuinitus confortari, inuari, atque eleuari queat ad
Deum videndum; secus in visu ad Angelum videndum, si-
cuti neque ad iudicandum adhuc de coloribus, de quibus,
ne imperfectè quidem iudicat, licet clarè eos apprehendat.
Hæc à ratione naturali satis firmiter dicuntur. Sed firmius
adhuc ex fide minor illa indistantia intentionalis maiore
que intentionalis proportio intellectus, & Dei, quam visus,
& Angeli monstratur: cum ex fide, ut vidimus, constet
Deum à Beatis clarè esse videndum, viderique de facto:
secus Angelum ab oculo corporis.

5. Sed instabis: non solum ad obiectum extraneum
connaturali virtuti ineluctabilis à Deo potentia vitalis est:
sed etiam ad extraneum modum tendendi connaturali
modo, quo in suum obiectum tendit: ut patet in visu, qui
eleuari nequit ad tendendum abstractiue in colorem, aut
lucem, in quæ connaturali modo visus, seu intuitus ver-
satur & in phantasia, seu imaginatiua, qua tali, quæ in ob-
iecta sensuum exteriorum abstractiue natura sua verfat-
tur, nec diuinitus ad ea intuituè cognoscenda potest ele-
uari: ergo ita hic modus tendendi in Deum abstractiue
connaturalis intellectui nostro non arguit esse eleuabi-
lem à Deo ad ipsum intuituè, seu visus videndum: Res-
ponderetur distinguendo antecedens. Ad extraneum mo-
dum absolute, & simpliciter connaturali virtuti potest fac-
tor: circa vnum, vel alterum obiectum: nego. Id enim
ob excellentiam obiecti, & potentia imbecillitatem
provenire potest, quæ principio supernaturali non vitali
posse inuari: primum probant exempla illarum potentia-
rum, quarum altera nullum obiectum abstractiue, altera
nullum intuituè cognoscit: cum tamen intellectus ferè
omnia minus excellentia intuituè, & visus connaturali-
ter percipere queat: unde negatur facile consequentia.

6. Instari potest: Deus est quid supernaturalis: ergo ne-
quit esse obiectum potentia naturalis, qualis intellectus
est: ac proinde neque esse ei intentionaliter, aliquatenus
adhuc, proportionatus, & indistans. Consequentia probatur:
quia potentia specificatur ab obiectis: ergo potentia ob-
iecti supernaturalis ab eo specificatur: at nihil naturale
specificari potest à supernaturali: ergo neque habere ob-
iectum supernaturale. Secundò quia omnis potentia, essentia,
& entitate sua respicit suum obiectum: ac proinde ei ne-
cessariò connectitur: nihil autem naturale supernaturali
connexum esse potest: negatur tamen consequentia. Ad il-
lud de specificatione cum extrinseca solum, ac non intrin-
seca fit, nego naturale à supernaturali specificari non posse:
maximè si inchoata, & imperfecta potentia respectu ob-
iecti supernaturalis sit, ut hic euenit. Ad secundum de con-
nexionem: nego potentiam connecti necessariò essentia sua cum
obiectis, maxime, si inchoata sit, nec complectibilis, nisi per
supernaturale aliquid, ut de potentia obiectuali passua
rerum, imò & obiectuali actiua communiter docetur:
quin completam actiuam ad suos effectus, adhuc ut possi-
biles, essentia, & entitate sua non referri verior nobis
philosophia est, ut controuert. 1. de causis docebamur: licet
nos sine eo respectu eam concipere, & explicare minime
possimus: sicuti neque omnipotentiam sine possibilitibus.
Secundò data connexionem, nego naturale connecti entita-
te sua cum supernaturali non posse, non solum, ut possi-

M. 2. biff

ORTEGA
de Ortega
D. V. la

bili (quod est manifestum) sed ut existenti, si naturale existens sit, ut contra Ripaldam, & Recentiores reliquos fuisse ostendimus controuersi. I. de ente supernaturali, qui totius tertius nostrorum controuersiarum Theologicarum est, atque hunc Deo dante inmediate, nec multo post tempore typis sequetur. Denique opponi posset, Deus obiectum infinitum esse: ergo, & actus in illud tendens infinitus euaderet, quandoquidem ab illo, ut ceteri actus, specificatur. Negatur consequentia. Nam actus non solum ab obiecto specificatur, sed etiam a potentia: quæ, cum finita, & creata sit, nequit actus infinitus euadere: malum enim ex quocumque defectu. Nec valet scientiam Dei erga creatam infinitam esse solum ex infinitate potentie: ergo & creata erga Deum infinita erit solum ex infinitate obiecti, creata enim obiecta non specificant diuinam scientiam, quæ, quoad intrinsecum sui ab eis creatis, quæ cognoscit, non pendet; quod secus euenit cognitioni creatæ respectu suæ potentie.

CERTAMEN III.

*Molestum Philosophiam, & Theologiam,
magna ex parte, transcendens calculi
argumentum eluitur.*

1. Argumentum hoc eodem modo fieri potest contra omnem actum Theologicum, qui obiectum motum diuinum aliquid habet, imò & contra abstractivam Dei cognitionem, quæ Deum obiectum sui terminatum habet, imò & contra visionem de Angelo, & de homine infra quos species infinitæ imperfectiores, & imperfectiores possibiles sunt. Adde, & contra potentiam productivam creatam hominis, & equi, quæ a suis terminis specificatur extrinsece, atque in vulgari opinione entitate sua ad illos refertur, eisque, ut possibilibus, reuera connexa est; idcirco illud Philosophiam, & Theologiam magna ex parte transcendere dixi. Licet autem, vel inde eius argumenti fallacia satis prodatur, tamen aliquorum solutiones instantis pluribus locum ita fecerunt, ut non pauci Recentiores solum illud difficile iudicarent: quare otiosum hic minime iudicavi illud simul, semelque ex instituto dissolvere, ne deinceps in nostris controuersis legatur.

2. Est autem argumentum huiusmodi. Actus in obiectum essentia sua tendens eo perfectior (paribus ceteris) est: quo obiectum est perfectius: siquidem actus omnis ab obiecto specificatur. Ideo enim visio Angeli perfectior ceteris paribus visione lapidis: ergo, quo gradu obiecta se excedunt, debent se, ceteris paribus, excedere actus exerciti circa illa: atqui Deus infinite excedit reliqua obiecta creata, collectiue etiam sumpta, in perfectione: ergo & actus qui circa ipsum versatur, ut Dei visio & reliqui, infinite debet excedere omnes actus collectiue sumptos, qui circa infinita obiecta creata, versari queant: ergo debet necessarii infinitus esse absolute, & simpliciter essentia sua, quicumque actus circa Deum, ut eius visio, versetur: alio implicat creatum aliquid essentia sua absolute & simpliciter infinitum esse: ergo visio Dei omnino repugnat. Confirmatur: quia actus, ad quem ab infimo eius generis progrediendo perfectionis tamen determinata, per infinitos perfectiores & perfectiores, perfectionibus in vnoquoque determinatis, nunquam peruenitur, infinitus plane est: ut patet in linea, quæ maiores & maiores determinatè infinitas excederet: atqui ad perfectionem visionis Dei non peruenitur per infinitum progressum ab actu visionis circa obiectum infimum creatum, per infinitas visiones possibiles perfectiores & perfectiores, circa obiecta perfectiora & perfectiora in infinitum possibilia: ergo infinitus in genere visionis est. Confirmatur. Secundo: quia sicut obiectum visionis Dei, scilicet Deus, cuncta creata perfectiora & perfectiora in infinitum excedens absolute infinitum est: ita & visio eorum omnium infinitas numero perfectiores & perfectiores visiones cunctas excedens, infinita in suo genere & perfectione visionis absolute & simpliciter esse debet.

3. Falsus 1. p. qu. 1. art. 1. dub. 7. negat quancumque obiecti visionem, aut actum è maiore obiecti perfectione,

ceteris paribus, perfectionem euadere altera, quæ minus perfectum obiectum attingat, si inadæquata, ac non comprehensua sit: sed, si adæquata, & comprehensua sit obiecti illius. Sed certe rem negat ab omnibus admissam, atque ex terminis ipsis fere notam. Equius enim dubitet visionem hominis, aut Angeli ceteris paribus, & si ipsius comprehensua non sit, & adæquata, perfectionem tamen visionem lapidis esse. Eo igitur indubitato principio admisso, Respondetur communiter actum non crescere in perfectione ex perfectione obiecti proportionem arithmetica est, ut si obiectum duplo perfectius altero sit, duplo etiam cognitio eius perfectior cognitione alterius esse debeat: quod ob causam creatæ limitationem, à qua actus prouenit aucte euenire: sed solum crescere proportionem geometricam, quam non satis explicans: sed eam satis esse inquit Arrubal, ut si obiectum perfectius certo obiectorum numero sit, eius cognitio eorum cognitionibus perfectior sit. Si autem omnium perfectissimum, & eius cognitio perfectissima omnium de aliis cognitionum euadat, ut ad eius perfectionem nulla alia cognitio peruenire queat.

4. Verum id satis videtur ad intentum euincendum. Licet enim non arithmetice, ut bene dicebatur, ad obiecti perfectionem crescat ceteris paribus actus perfectio, ut actus perfectus ut duo esse debeat, eo ipso, quod eius obiectum ut duo perfectum sit: cum tamen aliquid perfectionis actus ex obiecto trahat, & magis perfectionis ex perfectiori (ut notissimum atque indubitatum est) ponamus actum ex obiecto perfecto ut quatuor euadere perfectum ut vnum: & tunc quidem euident erit actum ex suo obiecto perfecto, ut octo trahere perfectionem ut duo. Et sic in actibus perfectiorum, & perfectiorum obiectorum: ut verum sit quod hæc solutio de proportionem geometrica concedit, scilicet, ut si se habet obiectum ad obiectum, ita proportione seruata, non obiectorum, & actuum quidem, sed actuum inter se, se habeat actus ad actum. Iam verò, cum in quouis infinito plura infinita includantur, v.g. in infinito vnitatum, infinitum dualitatum, ternionum, & quaternionum, licet (ut notissimum est) duplo, vel triplo, vel quadruplo minus perfectionis, quam sit in obiecto, in actum, seu cognitionem eius trahatur: si tamen obiectum infinite simpliciter & absolute perfectior sit, & in quo infiniti gradus perfectionis, vel formaliter, vel æquialiter continentur, uti continentur in Deo, actus in illud tendens, & tendens perfectionem habeat infinitam, æquialentemque infinitis perfectionibus maioribus & maioribus infinitorum: non quidem obiectorum perfectiorum & perfectiorum ab infimo vique ad perfectissimum obiectum, scilicet Deum, sed actum perfectiorum & perfectiorum, qui circa eiusmodi obiecta versari, ad illaque terminari queunt. Hoc autem solum argumentum cuiusque confirmationes contendunt.

4. Ad ea autem omnia respondent. Primo nonnulli cum Arrubale, licet actus circa Deum infinitum versans infinitos maioris & maioris perfectionis actus sub se habeat, eisque æquialent, non tamen esse infinitæ perfectionis: quia non est in eadem specie perfectionis, atque illi. Sed malè: quia, nec Deus in eadem specie, imò nec genere villo, adhuc supremo, cum creaturis infinitis perfectioribus & perfectioribus est: tamen, quia eis omnibus superior, perfectiorque est, atque eorum perfectiones æquialenter atque eminenter habet, infinitus absolute, atque infinite perfectionis est. Hæc dist. 36. c. 4. a. n. 63. respondet eis argumento, & confirmationibus solum euinci actum tendentem in Deum esse negativè infinitum. Sed non melius: quia perfectio illius actus æquialens infinitis perfectioribus positiva est. Lugo d. 5. de lucernat. sect. 3. a. n. 36. & Recentiores alij respondent in hac, & similibus difficultatibus, & materis eis discursibus solum inferri infinitatem actus secundum quid, aut æquialenter, non autem absolute & simpliciter. Sed hoc de infinitate æquialenter reticiendum omnino à creaturis, ac proinde ab actibus creatis est: quibus non minus æquialens, quam formalis infinitas repugnat, imò multo magis cum sit infinitatis genus nobilissimum, quam formalis si proprie æquialentia vox usurpetur.

6. Quod autem infinitas secundum quid creaturis non repugnat, in pluribus, patet: præcipue in continuo quantitativo, quod in satis communi opinione de eius infinitis partibus proportionabilibus, in mea autem ex infinitis